Yevgeni Zamyatin

BİZ

Tərcüməçi:
Ziya Fazil

qanun nəşriyyatı

Евгений Замятин

МЫ

Antiutopiya, hər hansı bir fəlakətdən sonra (ikiyüzillik müharibə) sağ qalmış insan cəmiyyəti. Yaşıl Divarla təbiətdən, bütün Yer üzündən təcrid olunmuş şüşə dövlət. Hər şey göz qabağındadır və hər şey eynidir: eyni paltarlar (yunif) və şüşədən tikilmiş şəffaf mənzillər, şəffaf küçələr, binalar, divarlar. Ailə yox, bağlılıq yox, yalnız çəhrayı sevgi talonu var... Kim kimə istəsə, abunə yazıla bilər, amma təyin edilən vaxtda. Hər şey nəzarət altındadır, "nömrə"lərin hər addımı, hər hərəkəti son saniyəsinə qədər hesablanıb: gəzinti, yemək, yuxu, sevgi, paltar, musiqi zövqü, təhsil, bilik, düşüncə tərzi... Hətta uşaqların dünyaya gəlməsi, onların sayı da Vahid Dövlət tərəfindən tənzimlənir.

Əlbəttə ki, bütün total cəmiyyətlərdə olduğu kimi ən üstün, toxunulmaz, ali və qüdrətli, ağıllı və səhvsiz bir Havadar da haradansa yuxarılardan bu "nömrə"ləri idarə edir. Tamamilə nizamlanmış cəmiyyətin dayaqları o qədər möhkəmdir, idarə etmək üçün lazım olan fikirlər beyinlərə o qədər dərindən yeridilib ki, nə vaxtsa kiminsə əsrlərlə oturuşmuş, cəmiyyətə yeridilmiş qaydaları dəyişmək istəyəcəyinə nəinki inam qalmayıb, hətta bu cür fikirləşən insanların mövcudluğu da mümkün deyil.

Amma... Yaşıl Divarın yanında, şüşə qapağın altında tarixi eksponat kimi qorunub saxlanan Qədim Evin qeyri-şəffaf divarları, dəhlizləri, qapıları arxasında nə isə baş verir. Yaşıl Divarın şüşəsi arxasından kiminsə vəhşi nəzərləri baş qəhrəmanın – D-503-ün, "İnteqral" ulduz gəmisinin İnşaatçısının yatmış yaddaşını yerindən tərpədir, təsadüfən (təsadüfənmi?) gəzintidə tanış olduğu İ-330 "nömrə"lərə məxsus olmayan qədim, vəhşi hissləri yerindən oynadır...

Yevgeni Zamyatinin "Biz" romanının əsas sualı, yəqin ki, belə olmalıdır:

"Sevgi bəşəriyyəti xilas edəcək, yoxsa tamamilə yer üzündən siləcək?"

Sovet dövründə qadağan edilmiş, anti-utopiya janrının rəsmi olaraq başlandığı, insan şəxsiyyətinin bir "nömrə" səviyyəsinə endirildiyi "bərabərlər cəmiyyəti" haqqında yazılmış bu roman indi təkcə rus deyil, həm də XX əsr dünya ədəbiyyatının klassik əsərlərindən biri hesab olunur.

Евг. Замятин

1884–1937

MÜNDƏRİCAT

1-ci qeyd. Konspekt:
ELAN. ƏN MÜDRİK XƏTT. POEMA 9
2-ci qeyd. Konspekt:
BALET. KVADRAT HARMONİYA. İKS 12
3-cü qeyd. Konspekt:
PENCƏK. DİVAR. LÖVHƏ 20
4-cü qeyd. Konspekt
BAROMETRLİ VƏHŞİ. EPİLEPSİYA. ƏGƏR 25
5-ci qeyd. Konspekt:
KVADRAT. DÜNYANIN AĞALARI.FAYDALI-XOŞ FUNKSİYA 31
6-cı qeyd. Konspekt:
HADİSƏ. LƏNƏTƏ GƏLMİŞ "AYDINDIR". 24 SAAT 35
7-ci qeyd. Konspekt:
KİRPİK TÜKÜ. TEYLOR. BƏNGOTU VƏ İNCİÇİÇƏYİ 44
8-ci qeyd. Konspekt:
İRRASİONAL KÖK. R-13. ÜÇBUCAQLI 51
9-cu qeyd. Konspekt:
LİTURGİYA. YAMB VƏ XOREY. ÇUQUN ƏL 58
10-cu qeyd. Konspekt:
MƏKTUB, MEMBRAN. TÜKLÜ MƏN 64
11-ci qeyd. Konspekt:
...YOX, BACARMIRAM, QOY BELƏ OLSUN, KONSPEKTSİZ 74
12-ci qeyd. Konspekt:
SONSUZLUĞUN MƏHDUDİYYƏTİ. MƏLƏK. POEZİYA HAQQINDA DÜŞÜNCƏLƏR 81
13-cü qeyd. Konspekt:
DUMAN. SƏN. TAMAMİLƏ AXMAQ BİR HADİSƏ 86
14-cü qeyd. Konspekt:
"MƏNİM". OLMAZ. SOYUQ DÖŞƏMƏ 93
15-ci qeyd. Konspekt:
ZƏNG. GÜZGÜ DƏNİZİ. MƏN ƏBƏDİ ODDA YANACAĞAM 96
16-cı qeyd. Konspekt:
SARI. İKİÖLÇÜLÜ KÖLGƏ. XƏSTƏ KÖNÜL 102
17-ci qeyd. Konspekt:
ŞÜŞƏ ARASINDAN. MƏN ÖLDÜM. DƏHLİZLƏR 112
18-ci qeyd. Konspekt:
MƏNTİQİ CƏNGƏLLİKLƏR. YARALAR VƏ PLASTIR. BİR DƏ HEÇ VAXT 120
19-cu qeyd. Konspekt:
ÜÇÜNCÜ DƏRƏCƏLİ SONSUZ KİÇİK. QAŞQABAQLI. SÜRAHİDƏN 128
20-ci qeyd. Konspekt:
BOŞALMA. İDEYALAR MATERİALI. SIFIR QAYA 136

21-ci qeyd. Konspekt:
MÜƏLLİF BORCU. BUZ ŞİŞİR. ƏN ÇƏTİN SEVGİ....................140
22-ci qeyd. Konspekt:
DONMUŞ DALĞALAR. HƏR ŞEY TƏKMİLLƏŞİR. MƏN MİKROBAM....................149
23-cü qeyd. Konspekt:
GÜLLƏR. KRİSTALIN ƏRİMƏSİ. ƏGƏR....................154
24-cü qeyd. Konspekt:
FUNKSİYANIN HÜDUDU. PASXA. HƏR ŞEYİN ÜSTÜNDƏN XƏTT....................160
25-ci qeyd. Konspekt:
SƏMADAN ENMƏ. TARİXİN ƏN BÖYÜK QƏZASI. MƏLUMUN SONU....................165
26-cı qeyd. Konspekt:
DÜNYA YERİNDƏDİR. SƏPKİ. 410....................175
27-ci qeyd. Konspekt:
HEÇ BİR KONSPEKT – OLMAZ....................180
28-ci qeyd. Konspekt:
HƏR İKİSİ. ENTROPİYA VƏ ENERJİ. BƏDƏNİN QEYRİ-ŞƏFFAF HİSSƏSİ....................188
29-cu qeyd. Konspekt:
ÜZDƏ İPLƏR. QEYRİ-TƏBİİ KOMPRESSİYA....................198
30-cu qeyd. Konspekt:
SONUNCU RƏQƏM. QALİLEYİN SƏHVİ. DAHA YAXŞI OLMAZMI?....................202
31-ci qeyd. Konspekt:
MÖHTƏŞƏM ƏMƏLİYYAT. HƏR ŞEYİ BAĞIŞLADIM. QATARLARIN TOQQUŞMASI....................207
32-ci qeyd. Konspekt:
İNANMIRAM. TRAKTORLAR. İNSAN QIRINTISI....................217
33-cü qeyd. Konspekt:
(KONSPEKTSİZ, TƏLƏSİK, SONUNCU)....................226
34-cü qeyd. Konspekt:
SƏRBƏST BURAXILANLAR. GÜNƏŞLİ GECƏ. RADİOVALKİRİYA....................227
35-ci qeyd. Konspekt:
SAĞANAQ. KÖK. QƏTL....................239
36-cı qeyd. Konspekt:
BOŞ SƏHİFƏLƏR. XAÇPƏRƏST TANRISI. ANAM HAQQINDA....................247
37-ci qeyd. Konspekt:
İNFUZOR. QİYAMƏT. ONUN OTAĞI....................253
38-ci qeyd. Konspekt:
(BİLMİRƏM, HANSI. BƏLKƏ DƏ, BÜTÜN KONSPEKT – ATILMIŞ BİR PAPİROS BARƏDƏ).....258
39-cu qeyd. Konspekt:
SON....................262
40-cı qeyd. Konspekt:
FAKTLAR. ZƏNG. MƏN ƏMİNƏM....................270

1-ci qeyd
Konspekt:
ELAN. ƏN MÜDRİK XƏTT. POEMA

Mən sadəcə bu gün Dövlət Qəzetində dərc edilənin üzünü sözbəsöz köçürürəm:

"120 gündən sonra "İNTEQRAL"ın tikintisi başa çatır. Birinci "İNTEQRAL"ın dünya fəzasına yüksəlməsinin möhtəşəm, tarixi saatı yaxındadır. Min il əvvəl sizin qəhrəman əcdadlarınız bütün yer kürəsini Vahid Dövlətin hökmünə tabe etdilər. Sizi isə daha möhtəşəm qəhrəmanlıq gözləyir: od püskürən, elektrik cərəyanlı, şüşə "İNTEQRAL"la Kainatın sonsuz tənliyini inteqrallaşdırmaq. Siz başqa planetlərdə bəlkə

də hələ vəhşi azadlıq halında yaşayan naməlum məxluqları təfəkkürün xeyirxah əsarətinə təhkim etməlisiniz. Əgər onlar bizim onlara riyazi dəqiqliklə hesablanmış xoşbəxtlik gətirdiyimizi başa düşməsələr, onda bizim borcumuz onları xoşbəxt olmağa məcbur etməkdir. Lakin biz silahdan əvvəl sözü sınaqdan keçiririk.

Havadarın adından Vahid Dövlətin bütün nömrələrinə elan edilir:

Hər kəs, hər kim ki özünü bacarıqlı sayır, Vahid Dövlətin gözəlliyi və möhtəşəmliyi haqqında traktatlar, poemalar, manifestlər, mədhiyyələr və digər əsərlər yazmağa borcludur.

Bu, "İNTEQRAL"ın aparacağı birinci yük olacaq.

Yaşasın Vahid Dövlət, yaşasın nömrələr, yaşasın Havadar!"